

Üldkogule laekus liikmetelt 18 resolutsiooni-ettepanekut. Tutvustame ettepanekuid ja seda, mis neist edasi saab. Lk. 4-5

Rahandusminister Taavi Veskimägi tutvustab tuleva aasta riigieelarve eelistusi ja selgitab, miks nimetab seda "Töönimese eelarveks". Lk. 7

Vabariik

Üldkogu koguneb 18. septembril Rakveres

Urmo Kübar
urmo.kybar@respublica.ee

Res Publica kõrgeim võimuorgan üldkogu koguneb sel aastal 18. septembril Rakvere uues spordihallis.

Üldkogu algab kell 11 ning ametlik osa kestab kella 17-ni. Registreerimiseks avatakse uksed juba kell 9 hommikul.

Tänavuse üldkogu programmis on keskel kohal programmiliste resolutsioonide vastuvõtmine, et nii erakonnale kui avalikkusele üle kinnitada Res Publica kesksed ideoloogilised väärtused erinevates eluvaldkondades.

Usaldushääletus

Ainsa erakonnana Eestis viib Res Publica üldkogul läbi oma ministrite usaldushääletuse, millele eelneb ministrite tööaruannete kuulamine. Kui ministrit umbusaldab üle poole hääletanust, loetakse ta üldkogu poolt tagasi kutsutuks.

Traditsiooniliselt valib üldkogu ka erakonna juhtorganid aastaseks perioodiks: lisaks esimehele kolm aseesimeest, eestseisus, Suur Aukohus ja revisjonitöimond. Kõigile neile kohtadele saavad kandideerida kõik Res Publica liikmed.

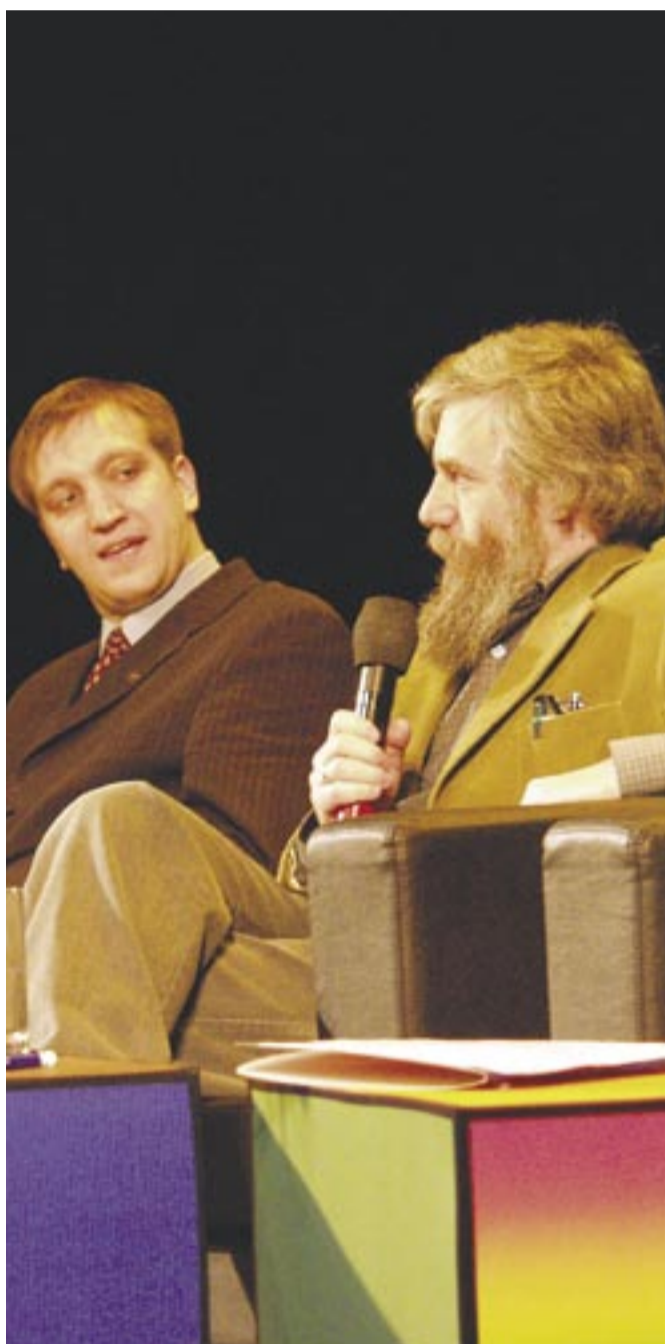
Õhtul jalgpall

Kandideerimismaterjalide vastuvõtmine kestab laupäeva, 4. septembrini. Kandideerimiseks tuleb esitada avaldus ja foto ning erakonnakaaslaste nimed, kes kandidaadi üles seavad – esimeheks või aseesimeheks kandideerimisel peab ülesseadjad olema vähemalt 50, kõigi ülejäänud juhtorganite puhul vähemalt 5.

Juhtorganite valimised ja ministrite usaldushääletus toimuvad salajase hääletusena lõunavaheajal, selleks on aega 45 minutit. Hääletamisel saavad osaleda kõik kohale tulnud liikmed, kedagi enda asemel hääletama volitada ei saa. Toetajaliikmetel hääleõigust ei ole. Samal ajal pakutakse üldkogulistele ka lõunat, mis on tasuta.

Pärast ametliku osa lõppu toimub spordihalli kõrval asuval staadionil jalgpalli sõpruskohtumine FC Res Publica ning Rakvere Linnavalitsuse meeskonna vahel. Kella 17-st on üldkogulistele vabaks koosviibimiseks reserveeritud Virma pubi.

Transporti üldkogule korraldavad piirkondade tegevjuhid vastavalt piirkonna vajadustele.

Mihhail Lotman oli üks ettekandjaid mullusel Res Publica 2. aastapäeva konverentsil. Pildil tema kõrval debatis peasekretär Ott Lumi.

Foto: Katrin Kallaste

TEADLASTE VAHETUS: BERG VÄLJA, LOTMAN SISSE

Lotman tuleb Riigikokku

Siim Männik
siim.mannik@respublica.ee

Riigikogu Res Publica fraktsiooni liikmeks saab septembrikuust teadlane ja professor Mihhail Lotman, kes tuleb Tartu Ülikooli rahvusvaheliste suhete professori kohale suundunud Eiki Bergi asemele.

Lotmani sõnul on talle lähedased paljud sotsiaalküsimused, kuid nagu Berg, nii kavatseb ka tema põhitähelepanu Riigikogus pühendada välispoliitikale. "NATO ja Euroopa Liidu liikmena Eesti välispoliitiline roll mitte ei vähene, vaid suureneb, sest tekivad uued ohud ja riskid, milleks me ei ole alati valmis," ütleb ta, tuues näiteks Jaak Alliku juhitud delegatsiooni tegutsemise OSCE-s. "Tuldi kohale ja leiti üllatusega laualt Eestile ebasõbralik resolutsioon vähemusrahvustest. Mis aga veel üllatavam, et kõik olid sellest teadlikud ja paljud meie stratee-

gilised liitlased toetasid seda. Tekib küsimus, kuidas Eesti delegatsioon ennast ette valmistas? Juba ammu oli teada, et selline paber arutusele tuleb, meil aga jäi kodutöö tegemata."

Oma rolli parlamendis näebki Lotman põhiliselt sellises kodutöös: "Olen kabinetiteadlane, kogu elu olen võrrelnud ja analüüsinud fakte ning teinud neist järeldusi. Nüüdki kavatsen tegeleda põhimõtteliselt samaga, ainult andmed on veidi teistsugused."

Lotman ütleb, et Eesti välispoliitilised prioriteedid on olnud ja saavad alati olema seotud Venemaaga. "Olen veendunud, et Vene poliitikat tuleb ajada Brüsselis, Strasbourgis, Pariisis, Berliinis, Washingtonis ja mujal, mitte aga Moskvas pugemas käies. Tunnen Venemaad võrdlemisi hästi ja oskan seal toimuvat adekvaatsemalt hinnata kui vast paljud teised. Tihti kiputakse Venemaaga seonduvaid

ohte mütologiseerima, samas kui reaalseid probleeme ei märkata," seletab Lotman.

Ta rõhutab, et peab väga oluliseks, et Riigikogu töö ei jääks ainult Toompea seinte vahele: "Kui tehtu peegeldub ainult Riigikogus endas – ja see oht on –, on väga halb. Kapseldumise vältimiseks kavatsen ise kindlasti ka regulaarselt valijatega kohtuda."

Fraktsiooni esimehe Siim Kiisleri sõnul on tal kahju, et hinnatud Euroopa-poliitika ekspert Eiki Berg fraktsioonist lahkub, samas on teise tunnustatud teadlase tulek Riigikokku väga hea uudis. "Arvan, et Mihhail oma terava ja kriitilise mõtlemisega on väga hea täiendus meie fraktsioonile," ütles Kiisler.

Vie lapse isa Mihhail Lotman on Tartu Ülikooli semiootika vanemteadur ning Eesti Humanitaarinstituudi kirjandusteaduse ja semiootika professor.

Lotman: Eesti vajab uut põlvkonda poliitikuid

Oled andnud nõusoleku saada Riigikogu liikmeks. Kuidas see otsus sündis?

Kui liitusin Res Publicaga ja andsin nõusoleku kandideerida Riigikokku, siis tahtsin toetada uut poliitilist jõudu ja seisukohati, mis olid mulle sümpaatsed. Lasin end panna valimisnimekirja viimaseks ja saadud hea tulemus oli mulle üllatuseks. Kui kuulsin Eiki Bergi võimalikust lahkumisest fraktsioonist, siis esimene hingeliigutus oli, et ma lasen endast ette Marge Valdmanni. Aga sel päeval, kui pidin andma oma vastuse, sain teada tema surmast. See oli justkui märk. Ja

ma ei saa petta oma 800 valijat Tartus. Tunnen vastutust selle eest, mida olen lubanud.

Väga oluliseks hetkeks otsustamise juures oli vestlus Juhan Partsiaga, kui küsisin, millist inimest on Res Publical parlamendis vaja. Ütlesin, et kindlasti on minust palju distsiplineeritud inimesi õigel ajal õigele nupule vajutamiseks. Peaminister kinnitas, et Res Publical on mind parlamentis vaja.

Tahan rõhutada, et RP süüdistamine intelligentsivaenulikkuses põhineb arusaamatusele või pahatahtlikkusele. Keskerakonnas on palju intellektuaale, aga

ma ei kujuta end iial ette seda tüüpi erakonnas. Paljud on mult küsinud, et kuidas sa liitud Res Publicaga, nad on ju tüüpilised komnoored. Seepeale vastasin, et nad ei ole tüüpilised, nimelt puudub neil üks oluline tunnus: nad pole komnoored. Minu jaoks on see oluline tahk. Kui me võitlesime iseseisva demokraatliku Eesti eest, siis üks eesmärk, vähemalt minu jaoks oli see, et normaalsed noored inimesed saaksid ennast ühiskonnas kehtestada. On oluline, et poliitikasse astub uus generatsioon, kes kujunes välja juba iseseisvuse ajal. See põlvkond ei

ole iseenesest parem ega halvem kui eelmine, ta on teistsugune. Praeguste noorte head ja vead kujunevad välja vabaduse, mitte orjuse kontekstis.

Ma ei taha teha poliitilist karjääri, ennast kehtestada vms. Arvan, et noortel inimestel on vaja kedagi, kes võtaks osa hoope endale. Praegune rünnak Res Publica vastu on mitte ainult siult ebaõiglane, vaid ka ebaaus oma meetoditelt.

Millest kavatsed lähtuda Riigikogu töös?

Olen rõhutanud, et tegutsen ennekõike Eesti ja riigi huvides.

Ma muide ei näe siin vastuolu Res Publica huvidega, aga kui see peaks tekkima, siis riiklikud huvid jäävad minu jaoks peale. Lähtun oma tegevuses range-dest religioossetest ja moraalsest tõekspidamisest. Kui need peaks sattuma vastuollu poliitilise otstarbekusega, siis ohverdan viimase. Olen otsustanud, et ma ei muuda oma elustiili, nt ei liisi endale autot. Kindlasti tahan regulaarselt kohtuda valijatega. Ma ei saa küll neile lubada, et räägi ja ma ajan asja Toompeal korda, aga on väga oluline teada, mida inimesed arvavad.

Siim Männik

Tulevikuseminar keskendus ideoloogiale

Urmo Kübar
urmo.kybar@respublica.ee

Eelmisel nädalal Viljandis peetud Res Publica tulevikuseminaril keskenduti seekord maailmavaatelistele küsimustele, arutledes erakonna ideoloogilise tausta ja tänase olemuse üle.

“Meie kriitikud väidavad, et Res Publica on projektipartei, ideoloogilise selgroota populistide kamp,” ütles Urmas Reinsalu, kes pidas ettekande konservatismist. “Tõepoolest, kui mõelda, kuidas sündis 2001. aastal meie programm, pidanuks tulemuseks olema ideoloogiline kaos, tegelikult on see aga klassikaline konservatiivse rahvapartei programm, mille keskmes on väärtused nagu vabadus, järjepidevus, eraomand, loovus ja ettevõtlikkus ning võrdsete võimaluste loomine.”

Reinsalu sõnul tunnistavad konservatiivid, et riigi ja ühiskonna võimalused ümber kujuneda on piiratud. “Nii seisavad konservatiivsed erakonnad kahe jalaga maa peal, pakkudes praktilisi lahendusi tänastele probleemidele läbi teatud kesksete väärtuste.”

Probleemiks usutavus

Fraktsiooni esimees Siim Kiisler vaatles oma ettekandes Eesti parempoolsete erakondade kujunemist 1990. aastate algusest alates. Ta tõdes, et kui Reformierakond on püsinud oma nišis ning esinenud ka valimistel stabiilselt, siis rahvapartei mudelile lähem Isamaaliit on samal ajal elanud üle si-setülisid ning tõuse ja langusi, neist 1994. aastal eraldunud Parempoolsed aga otsinud aastaid oma valijagrupperi ning jõudnud nüüd tsentrist vasakule sotsiaaldemokraatide ridadesse.

Tagasiivaatava ettekande tegi ka erakonna liige Tõnis Kons, andes ülevaate Sotsiaaldemokraatliku Erakonna tekkimisest erinevate ühinemiste läbi ning neile europarlamenti valimistel edu toonud taktikast. “Propaganda võib õnnestuda või ebaõnnestuda, aga seda teevad kõik erakonnad, kes tahavad püsida,” tõdes ta.

Külasena esinenud professor Jarmo Virmavirta esitas arvamus Res Publica ebaedust viimastel valimistel. “Res Publica edu kaks aastat tagasi sõltus sellest, et partei esindas protesti senise poliitika vastu, tõstes esikohale moraalküsimused. Sellest sõnumist oli huvitatud ka meedia,” rääkis ta. “Valitsuse saades muutus Res Publica profiil ebaselgeks ning kui europarlamenti kampaaniat tehti endiselt opositsioonipartei stiilis, kaotati ka usutavus.”

Virmavirta sõnul võiksid Res Publicale praegu olla olulisemateks küsimusteks oma identiteet, organisatsiooni parandamine, juhtorganite usutavuse suurendamine ning koostöö teiste paremerakondadega Euroopas.

Oluline kordamine

Seminaril osalenud jagunesid kolme tööühma, kus vaeti vastavalt konservatiivset majandus-, sotsiaal- ja hariduspoliitikat ning selles valguses valitsuse seniseid ja tulevikus vajalikke samme.

Teist korda toimunud tulevikuseminaril osalesid piirkondade juhatuste esindajad, Riigikogu fraktsiooni ja valitsuse liikmed ning erakonna töötajad, kokku mõnikümme inimest.

Lääne-Virumaa piirkonna liige Ilona Heinsalu pidas väga vajalikuks, et seminar kordas üle erakonna ideoloogilise aluse ja valikud. “Küsimus ei ole unustamises, aga igapäevase tegevuse käigus kipuvad kõigil kujunema oma arusaamad, kuidas midagi peaks tegema, sellised arutelud aitavad neid ühtlustada ja meelde tuletada, miks me üldse koos oleme,” ütles ta.

Seminaril räägiti aitab ka kodukohas paremini seletada, mida ja miks erakond valitsuses on teinud, lisas Heinsalu. “Paraku on nii, et meedia keskendub enam vigadele, sellega, mis on hästi, harjutakse ruttu ja unustatakse,” ütles ta.

SAMAL TEEMAL

Loe ka juhtkirja ja Urmas Reinsalu arvamusartiklit lk. 6!

Soome teadlane ja poliitik Jarmo Virmavirta esines seminaril kriitilise analüüsiga Res Publica senisest tegevusest.

Foto: Siim Männik

Juventuse esindaja Karoli Hindriks kuulub tööühma, mille ülesanne on analüüsida Res Publica kuvandit meedias ja info liikumist erakonna sees ning teha ettepanekuid olukorra parandamiseks.

Foto: Lauri Tankler

Volikogu tööühmad uurivad Res Publicat seest- ja väljastpoolt

Lauri Tankler
lauri.tankler@respublica.ee

Europarlamenti valimiste järel erakonnas moodustatud tööühmad esitasid augustis volikogule vahekokkuvõtteid oma töö tulemustest, lõplikud aruanded peavad tööühmad valmis saama selleks laupäevaks.

Tööühmadest esimene analüüsib erakonna tegevus- ja otsustumehhanisme ning teine Res Publica kuvandit meedias ja info liikumist erakonna sees. Ühmad koosnevad piirkondade, kogude, eestseisuse, Riigikogu fraktsiooni ja kontori esindajatest.

Meediatöörühma liikme Siim Männiku sõnul on osa erakonna kuvandiprobleemidest seotud Euroopa Parlamendi valimistega, millele eelnenud kampaania ajal võttis meedia Res Publica suhtes negatiivse hoiaku. „Tavapärase on, et meedia kaldub pigem opositsiooni kui valitsuse poole. Toomas Hendrik Ilvese esilekerkimine valimiskampaanias andis meediale seni puudunud „positiivse kangela-se“ opositsiooni ridades.“

Männiku sõnul arutas tööühma ka probleeme Res Publica maailmavaate selgitamisega. “Ehkki poolteist aastat võimul olles on astunud palju positiivseid samme, pole me hästi suutnud neid siduda ühtseks paremsentristlikuks, hoolivaks konservatiivseks poliitikaks,” ütles Männik.

Kuidas poliitika kujuneb

Ettekandes volikogule tõi tööühma liige Henrik Aavik probleemina välja info liikumise partei sees. „Kui tahame, et meie kuvand oleks positiivne, siis me peame alustama sellest, et info liiguks partei sees,” ütles ta. „Küll ta siis ka väljapoole jõuab.“

Selleks, et info liiguks erakonna sees ja liikmed oleksid kaa-

VOLIKOGU SEL LAUPÄEVAL

Sel laupäeval Tallinnas Rocca al Mare koolis erakorralisele istungile koguneva Res Publica volikogu oluliseimateks päevakorrapunktideks on üldkogule esitatavate resolutsioonide arutelu ja kinnitamine.

Lisaks on päevakorras tööühmade aruanded ning erakonna lisaeelarve vastuvõtmine, mille tulemusel hoitakse seni eelarves ette nähtuga võrreldes kokku ligi 1,5 miljonit krooni. Lisaeelarve koostamise põhjuseks olid plaanitud väiksemad laekumised ning soov anda piirkondadele rohkem võimalusi oma tegevuse korraldamiseks. Kokkuvõtteid tuleb eelkõige poliitika ja teabekorralduse, liikmeteenuste ning halduskulude valdkondadest.

Eelmisel volikogu istungil, 14.

augustil Paides läbisid nii üldkogule resolutsioonid kui lisaeelarve esimese lugemise. Paide istungil peatuti pikalt ka erakonna põhikirja küsimustel, seoses sellega, et programmitoimikond ei jõudnud põhikirjamuudatusi tänavusele üldkogule ette valmistada. “See on pragmaatiline otsus, sest ettepanekuid tuli palju ning meil oli liiga vähe aega, et sellest tööst üle käia,” sõnas toimikonna esimees Kurmet Müürsepp, viidates sellele, et volikogu kinnitas toimikonna koosseisu alles juuni lõpus. Uue tööplaani järgi esitab toimikond põhikirjamuudatused volikogule detsembris ning need tulevad hääletusele 2005. aasta üldkogul.

satud poliitika kujundamise, on vaja tööühma sõnul selgust otsustusprotsessidesse. Just selle teemaga tegeles teine tööühm. Volikogu istungil esitles tööühma seisukohti Res Publica peasekretär Ott Lumi.

Tööühma seisukohtade järgi ei ole piirkondades tekkinud poliitika kaasarääkimise kultuuri, ei osata kasutada erakonna organeid nagu eestseisus, volikogu ja programmitoimikond oma ettepanekute läbisurumiseks. „Tõenäoliselt siit on ka mitmed erakonnasisesed spasimid tekkinud,” võttis Lumi kokku.

Tööühma analüüsis ka Res Publica kontori tööd ja leidis, et tänane tegevjuhtide süsteem vajab ümber vaatamist ja seda koos rahastamispoliitika ja kogude soovitustega. Tööühm soovitas anda piirkondadele rohkem otsustusõigust kasutada neile eraldatud raha ise.

Institutsioonid erakonnas

„Peame minema üle sellele, et piirkond saab riigieelarvelisest laekumisest teatud ressursi endale kasutada ja sellest tulenevalt saab ta ise otsustada, kas ta vajab palgalist personali, kontorit või vajab kogu ressursi selleks, et korralda näiteks kohalikele omavalitsusjuhtidele kohviõhtuid,” selgitas Lumi.

Oluline osa poliitilisest tegevusest, näiteks ka volikogu tööst, vajaks tööühma sõnustis korrastamist. Lumi esitas muuhulgas tööühma seisukoha, et volikogu töö tõhustamiseks oleks vaja vähem tegeleda tehniliste küsimustega ja rohkem päevapoliitilistega. Sellele aitaks kaasa ka rohkem politiseerunud volikogu komisjoni ning piirkondade ja kogude võime kujundada olulistest küsimustest oma seisukohad, mida volikogu esindada.

LÜHIDALT

Väärikate Kogu sünnib 11. septembril

Res Publica Väärikate Kogu asutav koosolek toimub 11. septembril algusega kell 12 Tallinna Tehnikakõrgkooli (Pärnu mnt. 62) aulas.

Asutamiskoosolekul võetakse vastu uue kogu kevadest ette valmistatud põhikiri ja programm, samuti valitakse juhtorganid. Kogu liikmeks on oodatud kõik soovijad, sõltumata sellest, kas nende piirkonnas Väärikate klubi juba tegutseb või mitte.

Kuigi Väärikate Kogus ei ole liikmete vanuse alampiiri, ühendab see valdavalt Res Publica eakamaid liikmeid. Tegemist on erakonna neljanda koguga seni tegutsevate Juventuse, Naiskogu ja Ettevõtjate Kogu kõrval.

Vabariik

Juventus EDS-i suvekoolis

Milline on laienenud Euroopa tulevik? Kas ühiskonnale on alternatiiv? Mis saab põhiseaduslikust leppest ja kuhu see meid viib?

Neid ja muid küsimusi arutati 17.-24. juulini Londonis ja Cardiffis toimunud Euroopa Rahvapartei tudengühenduse European Democrat Students (EDS) suvekoolis. Pooleteistsaja osalise seas oli ka üheksa RP Juventuse esindajat.

Nädala jooksul kohtuti Briti opositsiooniliidri, konservatiivide juhi Michael Howardi, europarlamenti grupi juhi Jonathan Evansi, USA saatkonna juhi David Johnsoni, konservatiivide endise kampaaniajuhi Stephen Gilberti ja mitmete teistega. Lisaks sellele tutvuti Briti Parlamendiga ning külastati konservatiivide peakorterit.

Samas toimunud EDS-i aastakoosolek võttis vastu Eesti, Läti ja Leedu esitatud avalduse, mis mõistis hukka Venemaa sekumise Balti riikide siseasjadesse ning kutsus üles Vene Föderatsiooni tunnustama oma eelkäija N. Liidu kuritegusid ja vastutama okupatsiooni tekitatud probleemide lahendamise eest. Samuti kutsus avaldus Euroopa Liitu rakendama Venemaa suhtes ühist välispoliitikat.

Juventus

Suvekool tähendas ka ühiseid pidusid.

FOTO: Siim Männik

Riigieelarve väärtustab tööd

Eelmisel nädalal valitsuskabinetis teist korda arutatud, 2005. aasta riigieelarve tagab tulumaksuvaba miinimumi tõusu ja maksumäära alanemise, samas kasvab tugevalt aktiivsete tööturumeetmete ja hariduse rahastamine.

Lisarahaga suunatakse ka pensionide tõstmiseks, ravikindlustuse eelarve kasvuks ja teehoiukulude ning põllumajanduse otsetoetuste tõusuks.

Aktiivsete tööturumeetmete 220 miljoni kroonise paketi rakendamisel saavad koolitust vähemalt 21 000 töötut, 14 000 töötut saab õppestipendiumi. Tööpraktikale pääseb 920 töötut, 750 töötut saab toetust ettevõtluse alustamiseks.

Üldhariduse taseme tõstmiseks saavad kohalikud omavalitsused ja koolid suurema otsustusõiguse ja vastutuse: nende kasutada on 460 miljonit krooni õpetajate palkadeks ja haridusinvesteeringuteks. Kutsehariduse osakaal suureneb kutsekoolide seadmete ja infrastruktuuri investeeringute läbi. Septembrist 2005 avaneb ka kutseõppuritel võimalus saada õppetootust. Kõrghariduses on fookus tehnikaaladel, infotehnoloogial ning bioteadustel. Teadus- ja arendustegevus saab täiendavalt ca 200 miljonit krooni.

2005. aasta riigieelarve maht on 53,1 miljardit krooni, mis on võrreldes 2004. aasta eelarvega 5,4 miljardit krooni ehk 11% enam. Valitsus plaanib kinnitada 2005. aasta eelarve eelnõu 16. septembri istungil ning anda see Riigikogule üle 22. septembril.

Vabariik

Kuritegude lahendamine tõhusamaks

Suvel kehtima hakanud uus kriminaalmenetluse seadustik viis kuritegude uurimise prokuröride kontrolli alla, aidates nõnda koguda kohtu jaoks vettpidavamaid tõendeid ja jõuda õiglase tulemuseni.

„Prokurör uurib ja jälgib nüüd tõendite kogumist alates sündmuspäigast,“ selgitas justiitsminister Ken-Marti Vaher muudatusi. „Tema otsustab, mida on vaja eduka lõpptulemuse ehk kuriteo lahendamise saavutamiseks teha.“

„Jälitusametnike, uurija ja prokuröri meeskonnatöö peab tagama selle, et kriminaalasjad jõuavad kohtusse vettpidavate tõenditega,“ rääkis Vaher. „See seadustik toob Eestisse senisest võistlevama kohtumenetluse, mis peaks välistama võimaluse, et keegi mõistetakse süüdi, ilma et tema vastu oleks piisavalt seaduslikult kogutud tõendeid.“

Nüüdsest saab kohtunik kriminaalasja materjalid alles kohtuistungil, mis tähendab, et kaitsja ja süüdistaja peavad kohtuniku veenmiseks rohkem pingutama. „Poolte parem ettevalmistus, põhjalikum töö tunnustajate küsitlises ja tõendite esitamisel ning ägedam kohtuvaidlus aitavad jõuda õiglaseima lahendini,“ võttis justiitsminister kokku.

Vabariik

Ministrid avaldasid prioriteetidid sügiseks

Augustis tutvustasid Res Publica ministrid eestseisusele teise poolaasta olulisemaid ülesandeid, mille hulgas on kokkuvõttes miljardeid kroone nõudev üldhariduse korraldamine ja ka töötutele täiendavate võimaluste loomine töö leidmiseks.

HARIDUS- JA TEADUSMINISTEERIUM

21. sajandi haridus ja kutseõppevõimalused

Toivo Maimetsa töökavas on olulisimad sammud seotud üldharidusega. Paljuräägitud 21. sajandi hariduse programmi seaduseelnõud peaksid septembris jõudma arutlusele Riigikokku.

„Muudatuste eesmärk on hakata koolis senisest rohkem arvestama iga lapse võimeid ja individuaalset arengut ning viia õppekorralduses otsus-

tusõigus ja vastutus eelkõige kooli tasandile,“ võttis haridus- ja teadusminister kokku eelnõude sisu.

Lisaks üldharidusele on ministereium välja töötamas arengukava kutseõppevõimaluste laiendamiseks ning plaanis on luua ka õppetootused pärast põhikooli kutsekeskkooli õppima asujatele. Samuti pannakse paika, kuidas aastatel 2005-

2008 muuta kutseõppeasutuste võrku efektiivsemaks, samas vältides õppevõimaluste liigset koondumist suurtesse keskustesse.

Teadusasutuste baasfinantseerimise alustamine võimaldab neil aktiivsemalt osaleda väliskoostööprojektides, andes võimaluse kaasfinantseerimiseks ja uute uurimissuundade avamiseks.

Pühapäeval kuulutas Toivo Maimets Valgas välja tänavuse koolirahu, tunnistajaks ka Läti haridusminister.

Foto: Kerttu Sikka

SOTSIAALMINISTEERIUM

Toimetuleku parandamine

Sotsiaalvaldkonnas on valitsuse olulisim eesmärk vaesuses elavate inimeste toimetuleku parandamine niisugusel kujul, et vältida vaeslõksu langemise riski, selgitas minister Marko Pomerants (pildil). Hoolekandekontseptsiooni rakendamise läbi kasvab toimetulekupiiir 750 kroonini ning suureneb paljulapseliste perede toetus. Personaalse juhtumihalduri süsteem ja töötutele pakutavate abiteenuste ringi oluline laiendamine loob alused pikaajaliste töötute

tagasitoomisele tööturule.

Samuti on prioriteediks südametervise programm, ennetamiseks suurimaks suremuse põhjustaks olevaid südame-veresoonkonna haigusi. Pomerantsil on kavas otsida lahendus ka meremeeste sotsiaalsete tagatiste küsimusele.

RAHANDUSMINISTEERIUM

Riigieelarve

Algava poliitiooaja peamiseks teemaks saab 2005. aasta riigieelarve, möödunud aasta eelarve ülelaekumise kasutuselevõtmine ja võimalik käesoleva aasta lisaelarve, kust oodatakse piisavaid vahendeid prioriteetsetele valdkondadele - haridusele, sotsiaalsfäärile ning teadmispõhisele Eestile. Eelarvete kokkupanek ongi loomulikult rahandusministri juba kuid kestnud töö peamine siht.

Samuti tegeleb rahandusministeerium maksusüsteemi arenguvõimude väljatöötamisega, säilitamiseks ette-

võtlikkust soosiv maksukliima, maksustades aktiivsemalt tarbimist ja reostamist ning vähendades otseseid makse. Maksustrateegia peab arvestama ka 2009. aastal Eestile Euroopa Liidu poolt tehtud erandite aegumistähtaega, mistõttu tuleb uuesti lahendada küsimus ettevõtete reinvesteeringut tulumaksu nullmäära säilitamise viisidest. Rahandusministeeriumis on kohalike omavalitsuste finantsasjade korraldamiseks ettevalmistamisel ka omavalitsuste finantsdistiipliini puudutav seaduseelnõu.

Arstide palgatõus võimaluste piiril

Siim Männik
siim.mannik@respublica.ee

Sotsiaalminister Marko Pomerants kinnitab, et valitsus näeb vajadust arstide palka tõsta, kuid lähtuda tuleb reaalsetest võimalustest.

Tervishoiutöötajad ootavad, et nende palk tõuseks 25% aastas, nii et arstide miinimumtunnipalgaks oleks praeguse 50 krooni (8400 kr kuus) asemel 63 krooni (10584 kr kuus) ja õdedel 25 krooni (4200 kr kuus) asemel 32 krooni (5376 krooni kuus).

Sotsiaalministri nõuniku Erki Musta sõnul maksab tunnipalga suurendamine ühe krooni võrra 33 miljonit krooni. „Kui täita arstide, õdede ja hooldustöötajate nõudmised täielikult, peaks 2005. aastal leidma ainult pal-

kadeks 230 miljonit krooni rohkem kui sel aastal,“ ütles Must.

Vajadusi palju

Riigieelarve eelnõu kohaselt kasvavad kulud ravikindlustusele järgmisel aastal 520 miljoni krooni võrra. Sellest üle 300 miljoni ehk 9,4% võrra suurenevad kulud eriarstiabile. Seal tuleb leida raha aga mitte ainult haiglate ja polikliinikute töötajate palkadeks, vaid ka meditsiiniarstide ostmiseks, majade korrashoiuks ning raviteenuste ostuks.

Ministeeriumis valmistatakse ka ette eelnõud Haigekassa reeservide kasvu peatamiseks, mis võimaldaks arstide palkadesse suunata veel u 40 miljonit krooni.

Ülikooli lõpetanud noorars-

tidele ehk residentidele, kes teenivad alla arstide palgakokkuleppe miinimumi, on valitsus eelarves planeerinud täiendava töötasu suurenemise.

Erki Must selgitab, et arstide palka ei otsusta riik, vaid see kujuneb Haigekassa ja raviasutuste koostöös. Nii mõjutab tervishoidu suunatud lisarahaga arstide palka kahel viisil. Esiteks, kui riik tellib rohkem raviteenuseid ehk lühendab järjekordi ja teiseks, kui raviteenuste hinnad tõusevad. „Osad raviteenused on praegu selgelt ülemakstud, teised jälle alarahastatud. Uue korrigeeritud teenuse hinna arvutamise mudeliga peab tekkinud tasakaal, nn õige hind, et iga arst saaks oma töö eest õiglast palka,“ ütleb Must.

Läbirääkimised jätkuvad

Minister Marko Pomerants rõhutab, et plaanitud tõus on tänaste võimaluste piires. „Olen igati nõus, et eriarstide palgad peavad tõusma. Aga selle kõrval tuleb tegeleda ka pere- ehk üldarstisüsteemi. Haigekassa nõukogu on otsustanud, et üldarstiabi raviteenuse raha kasvab 1% võrra kiiremini kui eriarstiabi vahendid. Valitsuse ülesanne on kaaluda kõiki vajadusi ja need olemasolevate tuludega katta,“ rääkis Pomerants.

30. augustil toimunud kohtumisel riikliku lepitaja juures otsustati, et tööandjate esindaja Haiglate Liit esitab sotsiaalpartneritele võimalikud alampalgakokkuleppe variandid. Meditsiinitöötajate esindajad annavad oma seisukoha 7. septembriks, järgmine läbirääkimiste voor toimub 8. septembril.

JUSTIITSMINISTEERIUM

Korruptsioon ja nõue Venemaale

Justiitsministri prioriteet on korruptsioonivastane võitlus, mis väljendub Riigikontrollile täiendavate võimaluste andmisega kohalike omavalitsuste kontrollimiseks. Minister Ken-Marti Vaher viitas, et läbi aastate on korruptsioonivastase võitluse eksperdid viidanud probleemidele mitmetes Eesti KOV-des. Teise tähtsana teemana on justiitsministeerium võtnud plaani avalike teenistujate palgasüsteemi muutmise läbipaistvaks ja reaalselt tööpangust arvestatavaks.

Lisaks plaanib ministeerium välja tulla seaduseelnõudega, mis lihtsustaks äriühingute tegevusega seonduvaid reegleid, kaotaks üleliigsed formaalsused ja millega soodustataks ettevõtluse arengut.

Justiitsministri prioriteetide hulka kuulub ka kommunistlike režiimide kuritegelikuks kuulutamine Euroopa Parlamendis ja Venemaale kahjunõuete esitamise probleemi lahendamine.

Ergma tutvus külaseltsidega

Riigikogu spiiker Ene Ergma tutvus külalasi ühendava liikumise Kodukant ja selle külaseltside tegevusega.

9.-15. augustini kestnud ringsõit viis Ergma läbi külad Põlva-, Valga-, Tartu-, Viljandi-, Pärnu- ja Läänemaal.

Kümnete kohtumiste käigus arutati kohalike elanikega mitmeid probleeme väikeste kohtade elu-olu kohta: alates külavanema staatusest korteriühistute ja täiendkoolituse ning ümberõppeni välja.

Riigikogu esimehe sõnul on äärmiselt positiivne, kui palju on aktiivseid inimesi, kes muretsuvad ja ka tegutsevad külalasi edendamise nimel. Kõikidel kohtumistel tunnustati, et külalasi tagab tugeva aluse vaid ühine tegevus.

LÜHIDALT

Hümni esitab segakoor

Traditsiooniliselt üldkogualustava Eesti hümnid ja erakonna laulu "Eestimaale" esitab tänäva Res Publica segakoor.

Selleks esinemiseks on oodatud segakooriga ühinema ka need viisipidajatest liikmed, kes seni pole saanud koori tegevuses osaleda. Oma soovist peaks teada andma koori eestvedajale Helve Nõmmele e-posti aadressil helve.nomm@respublica.ee või kontori telefonil.

Erakonna laulu noot asub Internetis aadressil <http://www.respublica.ee/?id=5405>.

Ministrite vastuvõtutajad septembris

Septembri jätkuvad ministrite igakuised vastuvõttud erakonna liikmetele. Soovijal palutakse registreerida aeg ja teema, millest rääkida soovitakse, e-posti aadressil [katrin.ainsoo@respublica.ee](mailto:ainsoo@respublica.ee) või telefonil 6 109 244.

- Peaminister **Juhan Parts** - esmaspäeval, 6. septembril RP Tallinna kontoris kell 16.30-18.30
- Sotsiaalminister **Marko Pomerants** - esmaspäeval, 6. septembril RP Tallinna kontoris kell 17-19
- Justiitsminister **Ken-Marti Vaher** - kolmapäeval, 15. septembril RP Tallinna kontoris kell 17-18.30
- Rahandusminister **Taavi Veskimägi** - reedel, 17. septembril RP Pärnu kontoris kell 15-16.30
- Haridus- ja teadusministri **Toivo Maimetsa** vastuvõtutajaga septembris erakonna kontoris ei ole.

Ametis kaks uut nõunikku

Vahetunud on erakonda ja ministrit sidustavad nõunikud rahandus- ning justiitsministeeriumis.

Rahandusminister Taavi Veskimägi nõunikuna asus juulist tööle Eero Elenurm. 24-aastaselt Elenurm on lõpetamisel magistriõpingud Soomes, lisaks on ta õppinud Hollandis ja Hong-Kongis ning tegutsenud ettevõtjana. Ministri senine nõunik Aive Kalev asus ministeeriumis tööle Euroopa Liidu ja rahvusvahelise koostöö osakonda.

Justiitsminister Ken-Marti Vaheri nõunikuna töötab alates kevadest Katrin Leosk, seni seda ametit pidanud Ero Liivik sai Saue linnapeaks. Leosk on lõpetanud Estonian Business School'is rahvusvahelise ärijuhtimise eriala ning Eesti Diplomaatide Koolis ja Viini Diplomaatilises Akadeemias rahvusvaheliste suhete ja Euroopa integratsiooni erialad.

Ministri tegevust või haldusala puudutavate küsimustega saab Eero Elenurme poole pöörduda telefonil 611 3443 ja e-posti aadressil eero.elenurm@fin.ee; Katrin Leoski poole telefonil 620 8104 ja e-posti aadressil katrin.leosk@just.ee.

Ideoloogia

Ideoloogia puhul esitati kolm resolutsiooniprojekti, mis määratlevad Res Publica asukohta poliitilisel maastikul ja üks, mis võtab seisukoha paremerakondade ühinemise kohta. Kahe kokkuvõtliku ideoloogilise määratlemise kõrval (esitajad olid Urmas Reinsalu ja Ken-Marti Vaher) oli eraldi välja toodud erakonna sotsiaalpoliitilise ideoloogia resolutsioon, mille esitas Georg Männik.

Kõik kolm resolutsiooni püüavad sõnastada avalikkuse jaoks, milline on Res Publica poliitika – hooliv konservatism. Erinevate märksõnade ja väärtuste kaudu näidatakse, mis poliitikat erakond ajanud on ja ajab ka edaspidi.

Neljas resolutsiooniprojekt käsitles paremerakondade ühinemise teemat. Selle Indrek Raudse esitatud resol-

siooni kokkuvõtte leiab, et paremjõudude liitumine on Eesti ühiskonnale ja inimesele kasulik ning Res Publica peab ideed paremerakondade ühinemist perspektiivseks.

Res Publica tee on hooliv konservatism

Esitaja: Urmas Reinsalu

Res Publica poliitika elanike sotsiaalseks kaitseks üldise poliitika taustal

Esitaja: Georg Männik

Res Publica ideoloogia

Esitaja: Ken-Marti Vaher

Paremjõudude ühendamise

Esitaja: Indrek Raudse

Haridus

Kolmest haridusvaldkonnas esitatud deklaratsiooniprojektidest võtab esimehe, „Üldhariduse deklaratsioon“ (esitaja Toivo Maimets), kokku erakonna seisukohad hariduspoliitikas ning annab selged punktid, kuidas 21. sajandi hariduse programmi edasi viia.

Jaan Einasto esitatud „Teadmispõhise ühiskonna arendamise strateegia“ lisab eelmise resolutsiooni põhimõtetele teadusele orienteerumise ning teeb ettepanekuid, kuidas korraldada teaduse ja arenduspoliitikat nii, et Eesti kujuneks teadmispõhiseks ühiskonnaks.

Eraldi resolutsioonina on veel välja toodud mitme esitajaga „Õpetaja töö väärtustamisest“. Sellega tehakse ettepanekuid, kuidas usaldada

õpetajaid rohkem oma töö tegemisel ning kuidas aidata kaasa nii heade õpetajate arengule, kui ka – koostööks valitsuse ja lapsevanematega – meie laste arengule.

Üldhariduse deklaratsioon

Esitaja: Toivo Maimets

Teadmispõhise ühiskonna arendamise strateegia

Esitaja: Jaan Einasto

Pöördumine õpetajate poole

Esitajad: Ago Künnap, Kaur Hanson, Enn Kirsman, Anne Nõgu, Tiina Halling

Res Publica üldkogu hääletab poliitilisi resolutsioone

Lauri Tankler
lauri.tankler@respublica.ee

Septembris toimuv erakonna üldkogul tuleb hääletusele mitmeid poliitilisi avaldusi ehk resolutsioone, mille eesmärgiks on teadustada Res Publica seisukohti avalikkusele erinevates valdkondades.

Res Publica poliitilise sekretäri Jaak Põlluaasa sõnul on partei üldkogu näol tegemist erakonnaliikmete kõrgeima esindusorganiga. „Selliselt tasandilt tehtud poliitilistel avaldustel on vaieldamatult suur kaal,“ selgitas ta. Lääne parteipoliitilise kultuuris on poliitiliste resolutsioonide vastuvõtmine parteikongressidel laialt levinud komme – samamoodi võttis ka Res Publica üldkogu eelmisel aastal vastu

Euroopa Liiduga liitumise teemalise avalduse.

Samas ei ole resolutsioonid mõeldud pelgalt avalikkusele, et rahvas teaks, mida Res Publica üldkogul arvab. Sama oluline on nende resolutsioonide mõju erakonna poliitikutele, sest tegemist on erakonna programmi täiendavate ja konkretiseerivate ametlike dokumentidega.

Avaldusi peab olema märgata

Resolutsioone esitatakse eelkõige siis, kui on midagi öelda. „Eeldatavalt on erakonnal soov määratleda end mõnes poliitilises küsimuses,“ märkis Põlluaas. Seetõttu on Res Publica programmitoimkonnale esitatud kokku 18 erinevat projekti mitmes eri valdkonnas alustades ideoloogiliselt täpsemast määratlemis-

est kuni lugupidamisavalduseni eakatele.

Programmitoimkonna esimees Kurmet Mürsepp selgitas, et 18 erinevat resolutsiooni ei ole mõistlik üldkogul vastu võtta, sest sel puhul ei suuda avalikkus ja meedia ühte teistest eristada ega olulisi välja tuua. Seetõttu peab programmitoimkond laupäeval toimuvaks volikogu istungiks välja töötama mitmest erinevast resolutsiooniprojektist üldisemad resolutsioonid.

Mürsepa sõnul oleks hea, kui resolutsioonide arv jääks lõpuks 4-5 ümber. Selle jaoks tuleb võtta ühes valdkonnas (näiteks erakonna ideoloogiast esitati neli erinevat resolutsiooni) kokku mitmed resolutsioonid ja vastavalt erakonna programmile neid kärpida, ühildada ning sarnaseks

tekstiks toimetada.

Kuidas resolutsioon sündis

Mürsepp on ise kohalike omavalitsusi käsitleva poliitilise avalduse esitaja. Ta seletas, et resolutsioon tekkis vastavalt programmile ning sai kooskõlastusi Res Publica poliitikutele ja ka täpsustusi rahandusministeeriumist. Kõike seda selleks, et resolutsioonist välja toodud põhimõtted ja ettepanekud oleksid ikkagi erakonna Res Publica ettepanekud, mitte senist poliitikat muutvad.

„Kohalike omavalitsusi puudutav resolutsioon on mõeldud selleks, et me annaksime selge signaali järgmisel aastal toimuvatele kohalike omavalitsuste valimistele,“ rääkis Mürsepp resolutsiooni tekke põhjustest.

Ideoloogia selgemaks

Laiemalt erakonna ideoloogiat seletava resolutsiooni projekti autor Georg Männik selgitas, et teda ajendas kirjutama resolutsiooni tõi asi, et paljud erakonna liikmed – rääkimata siis inimestest väljaspool erakonda – ei tea, kuidas Res Publicat poliitilisel maastikul positsioneerida.

„Ma püüdsin läbi kultuurilise ja ajaloolise perspektiivi näidata, et mis see konservatism on, eriti, kui me kasutame selle ees sõna hooliv,“ rääkis Männik. „Ideoloogiline resolutsioon peaks saama alusdokumendiks kõikidele teistele valdkondadele. Kui me räägime riigist, siis tuleb meie ideoloogiast välja see, mida Res Publica jaoks see riik tähendab.“

Majandus

Ka kolm majandusvaldkonnas esitatud resolutsiooniprojekti võib programmitoimikond ühendada. Esimene nendest kutsus üles arutlema meie majanduse ja maksusüsteemide eesmärkide üle ning toob välja erakonna konservatiivsed seisukohad. Teine, majanduse ja töö deklaratsioon „Töö toidab“, kirjeldab erakonna seisukohti maksupoliitikas, tööturupoliitikas, kogu majandustemaatikaga seonduvas hariduspoliitikas ja sotsiaalpoliitikas ning ka eelarvepoliitikas. Nendega kutsutakse valitsusdelegatsiooni üles arvestama, kui Res Publica seisukohtadega majanduses.

Eraldi teemana on Andreas

Kaju ja Peeter Laurson välja toonud väikeettevõtluse temaatika, millega erakond kutsuks riiki üles toetama väikeettevõtlust erinevate meetmetega.

Res Publica kutsus üles arutlema meie majanduse ja maksusüsteemi eesmärkide üle

Esitaja: Taavi Veskimägi

Majanduse ja töö deklaratsioon „Töö toidab“

Esitajad: Tõnis Palts, Marko Pomerants, Ela Tomson, Taavi Veskimägi, Urmas Reinsalu, Ants Pauls, Kurmet Mürsepp, Relika Alliksaar, Henn Pärn, Andres Jalak, Peeter Laurson

Väikeettevõtluse arendamisest

Esitajad: Andreas Kaju, Peeter Laurson

Riigieelarve ülelaekumine (miljonit krooni)

1999	894.5
2000	-272.6
2001	865.8
2002	2 635.9
2003	1 890.6

Andmed: Statistikaamet

Sotsiaalpoliitika

Res Publica sotsiaalpoliitika resolutsioon keskendub põhimõtetele, et heaolu alus on töö, et meie sotsiaalpoliitika juhtmõtteks on väärikus ja esimeseks sihtrühmaks lapsed. Samuti seab erakonna üldkogu poolt vastu võetav resolutsioon konkreetsed ülesanded sotsiaalministrile järgmiseks aastaks.

Eesti vajab uut mõtlemist: Res Publica sotsiaalpoliitika „Toetusel tööle“

Esitajad: Tõnis Palts, Marko Pomerants, Ela Tomson, Taavi Veskimägi, Urmas Reinsalu, Ants Pauls, Kurmet Mürsepp, Relika Alliksaar, Henn Pärn, Andres Jalak, Peeter Laurson

Töötuse määr aasta esimeses kvartalis (%)

1999	12.0
2000	14.6
2001	14.1
2002	11.2
2003	10.6
2004	10.1

Andmed: Statistikaamet

Keskmine brutokuupalk aastas:

1999	4 440 krooni
2000	4 907 krooni
2001	5 510 krooni
2002	6 144 krooni
2003	6 723 krooni

Andmed: Statistikaamet

LÜHIDALT

RP Pärnu naised aitasid lapsi

Augusti keskel korraldas Res Publica Pärnumaa piirkonna Naiskogu aktsiooni „Aita laps kooli“ vähekindlustatud perede laste toetuseks.

Heategevuskampanias koguti uusi või vähekasutatud koolitarbeid Tõstamaa valla lastele. Abivajavad perekonnad aitas leida Seliste külanem Alex Trope ning 31. augustil anti Tõstamaa rahvamajas kogutu peredele üle.

Seitsme pere koolilastele tehtud kingituses sisaldus koolikott, vihikuid, kirjatarbeid, joonistuspaberit, aga ka mööblit ning rõivaid. Kampanias lõi aktiivselt kaasa ka Riigikogu liige Ela Tomson, kes osales ka kingituste üleandmisel.

Silve Liibert

RP Tartu pooldab uut raamatukogu

Res Publica Tartu piirkonna juhatus arutas prioriteete kohalikus poliitikas ning seisab selle eest, et Emajõe kaldal saaksid aktiivselt kasutusele võetud ja kesklinna uus raamatukogu hoone ehitatud.

Piirkonna juhatuse hinnangul on uue raamatukogu ehitamine vajalik selleks, et kesklinna elu aktiveerida. Linnavolikogu Res Publica fraktsiooni nõunik Marko Ojakivi sõnustas võiks see olla koht linnlastele, kus nad saaksid rohkem aega veeta. „Praegu pole linnakodanikul kesklinnas suurt midagi teha,“ ütles ta.

Samuti pidas piirkonna juhatus oluliseks võtta aktiivselt kasutusele Emajõe ala ja kaldad. Linnavolikogus seisab erakond edaspidi selle eest, et jõi muuta korraldiku infrastruktuuriga puhke- ja vabaaja keskuseks.

Veel peeti oluliseks jalgrattateede rajamist koolide ja ülikooli õppehoonete juurde, parkimiskorralduse lihtsustamist kesklinnas, Tartu hooldekodu renoveerimist ja üldiselt linna keskkonnasõbralikumaks ja rohelisemaks muutmist.

Vabariik

Rapla- ja Valgamaal lõpetati suve

Augusti eelviimasel nädalavahetusel pidasid nii Raplamaa kui ka Valgamaa piirkond suvelõpuüritusi.

Rapla suvelõpupäevale Kehtnas olid kutsutud ka naaberpiirkondade Harju- ja Järvamaa liikmeid. Kokku võttis päevast osa üle poolesaja liikme, kes osalesid seikluskasvatuse ja meeskonnatöö harjutustes, käisid rabamatkal ning arutlesid erakonna ja piirkonna tänase päeva ja tuleviku teemal.

Valgamaa piirkonna suvelõpupäeva kavas külastati kontserte, harrastuspilootide demonstratsiooniesinemist ning oõteatrit ja peeti maha tantsuõhtu.

Vabariik

Sisejulgeolek

Resolutsioon toob välja Res Publica nägemuse sisejulgeoleku olemusest ning sellest, millistel põhimõtetel peaks see ka edasi arenema. Rõhutab, et jätkuma peab õigusala koostööd reguleerivate seaduste viimine vastavusse Euroopa Liidu õigusega, et riik peab tagama kiire ja asjatundliku abi kõigile, kes seda vajavad.

Sisejulgeolekupoliitikast

Esitaja: Jaanus Rahumägi

Maaelu

Kuidas jätkata maaelu, küsib resolutsiooni esitaja Tiit Niilo ja toob välja olulisemad valdkonnad ning ettepanekud erakonna nimel. Riik peaks resolutsiooni kohaselt aitama luua paremat elukeskkonda ka väljaspool linna – Eesti ei saa ainult Euroopa abi peale lootma jääda. Samuti peab erakond resolutsiooni järgi oluliseks toimiva mentoritevõrgustiku sisseeadmist. Mentorid oleksid head abilised ja esialgseks toeks ettevõtlikele inimestele, kes püüavad orienteeruda kaasaja võimalustes.

Elava maa nimel

Esitaja: Tiit Niilo

Eelmisel aastal nädal enne Euroopa referendumit Tartus kogunenud üldkogu võttis vastu poliitilise avalduse, milles kinnitas toetust liitumisele. Seda näidati ka üldkogule järgnenud rongkäigus.

FOTOD: Jaak Nilson

Eakad

Selle resolutsiooniga avaldab Res Publica üldkogu lugupidamist eakatele ning tõstatab eraldi küsimuse vajalikkuse tõttu Vabariigi Valitsusel välja järgmisel aastal uus, inimkeskne ja kaasaegne senioride poliitika.

Res Publica üldkogu avaldab lugupidamist eakaile

Esitajad: Ela Toimson, Ants Pauls

Liitumine rahvusvahelise organisatsiooniga

Rahvusvaheline Demokraatide Liit on mainekas ülemaailmne organisatsioon, mis ühendab parem- ja parentsentristliku maailmavaatega poliitilisi parteisid. Resolutsioon kiidab heaks Res Publica ühinemise selle rahvusvahelise organisatsiooniga.

Resolutsioon liitumise kohta Rahvusvahelise Demokraatide Liiduga

Esitaja: Jaak Põlluaas

Kohalike omavalitsuste poliitika

Resolutsiooniga kinnitab Res Publica, et teeb omalt poolt kõik, et hoida ära omavalitsuste liitmise sunni teel, kuid toetaks neid omavalitsusi, kes on langetanud kaalutletud otsuse ühineda. Eriti rõhutatakse seda, et kohalik isetsustamine tagab elu edasiviimisel kõige õigemad otsused ning otsustusvõimet tuleks tulevikus suurendada ka sotsiaalse turvalisuse tagamisel.

Resolutsioon soovib va-

litsusel otsida juba järgmisel aastal võimalusi, et anda maavalitsuste funktsioone (ning ka sellega kaasnevat rahastamist) üle piirkondlikele omavalitsusliitudele.

Kohaliku omavalitsuse õiguste kaitse kinnituseks

Esitaja: Kurmet Mürsepp

Välispoliitika

Välispoliitiline resolutsioon võtab kokku Res Publica prioriteetid Eesti välispoliitika arengul, arvestades seda, et Eesti on Euroopa Liidu ja NATO liikmesmaa. Olulisemateks prioriteetideks toob resolutsioon välja julgeolekupoliitika Eesti suhtes Venemaaga ja arengukoostööpoliitika suuremat ühiskonna kaasatust välispoliitiliste küsimuste lahendamisel. Välismajanduse koha pealt oleks resolutsiooni järgi olulisemad küsimused uute investeeringute ja ärideede sünnile kaasaaitamine ning ekspordimahu suurendamisele eelduste loomine.

Eesti välispoliitikast

Esitaja: Marko Mihkelson

Löviiosa eksporditakse Eestist Euroopa Liidu liikmesriikidesse

Aasta	Ekspord (jooksevhindades) miljonit krooni	Kui palju EL liikmesriikidesse (%)
1999	35 025.0	85,6%
2000	53 900.1	88,1%
2001	57 857.8	81,3%
2002	56 990.6	81,7%
2003	62 531.4	82,4%

Andmed: Statistikaamet

Vabariik

Värskendus

Sel suvel saime uue kogemuse, paraku valusa. Erakonna lühike ajalugu oli seni võitude ajalugu. Viimastel kuudel oleme kogunud valimiskaotust, pidevat materdamist meedias (milles paraku on kaasa löönud ka mõned erakonnakaaslased) ja toetuse järsku langust.

Mure olukorra pärast paneb otsima lahendusi. Sotside vastne menu on tekitanud küsimusi, kas ei peaks ka Res Publica suunduma rohkem sellesse nišši? "Vabariik" usub, et just selline hüplik käitumine oleks iseloomulik projektiparteile ning Res Publicale hukatuslik. Lahendused on märksa lähemal: peame nii endale kui ka avalikkusele meelde tuletama ja fookusesse tõstma väärtused erakonna asutamise päevilt.

See kõlab lihtsamalt kui on. Avalikkuse jaoks – ja suuresti ka liikmetele – seondus meie nägu esimese poolteise aasta jooksul vastandumisega senisele poliitikale, keskmeks moraalküsimused. Meie 2001. aasta programmiga ei vaieldud, sest see ei huvitanud kedagi. Ideologiseeriti mitte poliitika sisu, vaid vorm. See äratas tähelepanu, oli lihtne ja tõi meid toetama paljusid, kelle jaoks sisuküsimused on ebahuvitavad.

Ometi pole see baas, millel püsiks pikalt valitsuserakond. Mitte et me oleks valitsuses käitunud ebamoraalselt – mõelgem, kui palju skandaale seondus valitsustega enne meid ja milline on olukord täna –, kuid see ei anna vastuseid põhiküsimustele, millega valitsus peab tegelema, ning need on sisulised, mitte vormilised. Vormi ideologiseerimine laseb sisuküsimustes tekkida müriaadil erinevatel ootustel, mille täitmine pole reaalne.

Nii peab erakonna näo värskendamine tähendama keskendumist sisule. Meie hooliva konservatismi kessetele väärtustele, mis kõik meie programmis sisalduvad: vabadusele, millega kaasneb vastutus; heaolule, mis tuleb läbi töö; riigile, mis ei piira ettevõtlikkust, aga loob võrdsed võimalused enda realiseerimiseks kõigile.

Need väärtused on kogu aeg meiega olnud, kuid jäänud seni terviklikult esiplaanile tõstmata ja ehk seetõttu veidi tolmunud. Värskendame ennast ja erakonda ning ütleme need 18. septembril Rakveres selgesti välja.

Liikmete hääl

Urmo Kübar

Kas Res Publica peaks ühinema mõne teise erakonnaga? Millised meie plaanitavatest poliitilistest algatustest on sinu meelest hädavajalikud ning millistes võime vajadusel järele anda? Kuidas hindad meie poliitiliste tööd?

Selliseid küsimusi küsime tänavuses liikmeküsitluses. Ja veel mitmeid teisi, mis puudutavad erakonna maailmavaadet, poliitikat, mainet ja sisemist toimimist. Kui sa oled Res Publica liige või toetajaliige, aga ei ole veel seda küsitlust täitnud, siis palun sul selleks aega ja pealehakkamist leida.

Eelmisel aastal saime

küsitluse koos "Makstud vastuse" ümbrikuga kõigile koju saata. Tänavu kasutame odavamalt ja ka keskkonnasõbralikumalt Interneti-ruumi. Küsitlus asub aadressil www.respublica.ee/index.php?id=6448. Kes aga arvutit ei kasuta, nende jaoks võtame küsitlusi väljatrükitult kaasa 18. septembril Rakverre üldkogule. Samuti võib kontoris helistada ja lasta see endale postiga saata või paluda mõnel tuttavatel see arvutist välja trükkida.

Liikmeküsitlus on üheks selgeks kanaliks, mille kaudu liikmete arvamus teada saame: mis on hästi, mis halvasti, millist olukorda soovitakse? Mida rohkem liikmeid sellele vastab, seda adekvaatsemalt küsitlustulemused meelsust peegeldavad. Oleks tore, kui ka sinu hääl selles kõlaks.

Mis teeb rahva õnnelikuks?

Kaur Hanson
Res Publica liige

Iga poliitik tahab rahvast õnnelikuks teha. Kuid igal ideoloogial on oma uskumus, millist teed mööda minna, et õnn õuele tuleks. Need uskumused on müütilised ja peavadki olema, sest maailmavaadet juhib usk, mitte ratsionaalne kaalutus. Kuid nüüdseks on ka teadlased õnne uurinud ja tõestanud, et vasakpoolsed eksivad: raha ümberjagamine ei too õnne. Parempoolsed samuti: ka raha kogumine mitte.

Ed Diener, Martin Seligman ja rida teisi sotsiaalpsühholooge ning sotsiolooge on õnne tegureid otsides jõudnud võrdlemisi üksmeelsele järeldusele, et õnn on nii isikliku kui kogu ühiskonna rikkusega õige nõrgalt seotud. Järelikult ei tohiks ka majanduskasv ega „rohkem raha kätte“ olla poliitika jaoks eesmärk, vaid üksnes vahend tähtsama eesmärgi saavutamiseks.

Et Res Publical on käes peeglist vaatamise aeg, siis on paslik vaadata, millest inimeste õnn objektiivselt sõltub ja kuidas see võiks väljenduda meie poliitilistes pürgimustes.

1. RAHA

Sissetuleku ja õnne vahel on kahesugune seos. Esiteks, loeb ainult see, kui suur või väike on inimese sissetulek võrreldes tema lähimbrusega. Teiseks on raha seotud õnnega vaid senikaua, kuni teda on vähe. Kõik, mis on üle põhivajaduste, on õnnega vaid nõrgalt seotud. Ka ühiskonna tasandil: vaeses ühiskonnas tõstab SKT kasv ka õnneindeksit, kuid rikkastes riikides seos kas puudub või on negatiivne. Teame ju, et depressioonid on heaoluühikute probleem.

Eestis on sotsiaalne teemaatika muutunud järsult olulisemaks. Võimalik, et rahva elatustase on juba piisavalt kõrge – meil on ju märkimisväärselt palju eeslinnamaju ja keskklassiautosid – ning ostujõu edasine kasv eluga rahulolu ei suurenda, mis sunnibki otsima õnne pihmetest väärtustest.

2. VABADUS

Demokraatlike riikide kodanikud on õnnelikumad kui sunnirõimide kodanikud.

Valikuvabadus ning otsustusõigus tõstavad rahulolu, isegi kui inimene neid vabadusi ei kasuta. Nulltolerants jm riiklik sekkumine, mida inimene tajub ähvardavana, vähendab ka õnne taset. Kui seame eesmärgiks õnneliku ühiskonna, siis tuleb kuritegevusega võidelda mõnel leebemal moel.

Šveitsis tehtud uuring näitas, et inimesed olid õnnelikumad neis kantonites, kus oli palju otsedemokraatiat (otsevalimisi ja referendumeid). Autorid järeldasid, et inimestele on tähtis demokraatlik protsess ise, mitte ainult selle tulemus. Nii võiks RP suund riigikogu ja presidendi otsevalimistele suurendada ka rahva õnne.

Lühemas perspektiivis aga osutub kõige tähtsamaks faktoriks stabiilsus. Pärast N. Liidumaa lagunemist tuli vabadus, ent sellest hoolimata langes inimeste tajutud õnn aastateks madalamale kui varem.

3. SUHTED

Õnne tähtsaima teguri moodustavad inimesed. Õnn korreleerub sõprade arvu ning lähisuhete tugevusega.

Koolireform on kõige tähtsam samm tulevaste põlvkondade õnne suunas. Tarvis on selgelt deklareerida, et sotsiaalsete oskuste arendamine on prioriteet kõigil haridustasemetel. Valmisolek ning oskus suhelda ja oma kommunikatsiooni analüüsida on nii õpilase kui ühiskonna seisukohast kaugelt tähtsam kui tema teadmiste hulk või keskmine hinne.

4. TÖÖ

Rahulolu tööga on lääneriikides tähtsuset teine õnne faktor inimesuhtete järel, paljude inimeste jaoks aga kõige tähtsam üldse. Olulisemad tegurid on võimalus oma tegevust ise juhtida ning võimalus oma oskusi rakendada. Poliitika, mis taotleb õnnelikkust rahvast, peaks niisiis igati soodustama iseendale tööandmist ja väikeettevõtlust. „Õnnetoov“ majanduspoliitika peaks paiknema liberaalse ja sotsialistliku vahepeal.

Töötaks jäämine vähendab õnne järsult ning jätab hinge armi, mis ei ole ka aastaid hiljem lõplikult paranenud. Niisiis tuleb nõustuda Marko Pomerantsiga, et parim sotsiaalpoliitika on edukas tööhõivepoliitika.

5. OSALEMINE

Valitseb tugev seos vabaühendustes osalemise ning õnne vahel: õnnelikumad on need inimesed, kes tegutsevad aktiivselt mittetu-

lundussfääris. Niisiis aitaks RP õnnele kaasa, kui ergutaksime kodanikualgatust ning vabaühenduste tegutsemist, näiteks delegerides neile avaliku sektori ülesandeid.

Ootamatult tulemus puudub sotsiaalhoolekannet. Nimelt ei mõjuta toetuse suurus saaja õnne kuigivõrd. Küll aga kasvab tema õnn järsult, kui ta saab võimaluse kasulik olla. Kui suudaksime vanurid, invaliidid ja töötud rakendada enam kellelegi rõõmu tooma, sotsialiseeriks see neid palju edukamalt kui ükski abiraha või ümberõpe. Ühtlasi tekiks tõsiseltvõetav poliitiline alternatiiv toetuste pidevale tõstmisele.

6. TERVIS

Iga haige ei ole tingimata õnnetu, sest inimene kohaneb kroonilise haigusega väga suurel määral. Siiski on rida haigusi, mis oluliselt vähendavad elukvaliteeti ja seeläbi ka õnne – artriit, südamehaigused, vähk jne. Toimib ka vastupidine seos, õnnelik inimene ei haigestu nii kergesti kui õnnetu.

Kõige suurem oht rahva üldisele õnnele tuleneb psühhiaatrilistest haigustest, eelkõige meeleoluhäiretest. Depressioonide hulk on lääneriikides – küllap ka Eestis – kasvanud kahe põlvkonna jooksul vähemalt kümme korda! (See number juba võtab arvesse paranevaid diagnostikat.) Et trendi ümber pöörata, selleks tuleks käivitada ulatuslik programm, et järgmise põlvkonnad kasvaksid paremates tingimustes. Vaja on muuta ühiskonna suhtumist lastesse ja üldse kaasinimestesse, harida lastevanemaid ning muidugi reformida koolisüsteemi palju inimlikumaks.

7. USK

Usklikud inimesed on õnnelikumad kui ateistid. Muidugi ei pea kedagi sundkorras kirikusse tassima, küll aga saaks erakond mõelda viisidele, kuidas pakkuda inimestele midagi, millesse uskuda. Näiteks pikaajalist eduvõimust, mis põhineks teadusuuringutel ning mille kõrgeim väärtus ja sihtmärk oleks rahva õnn, mis teadagi moodustub kui õnnelike inimeste summa.

Artikli täisversiooni saad lugeda Res Publica Intranetist ([sisenemine www.respublica.ee](http://sisenemine.www.respublica.ee); [kasutajanime ja parooli saamiseks kirjuta respublica@respublica.ee](mailto:kasutajanime%20ja%20parooli%20saamiseks%20kirjuta%20respublica@respublica.ee))

Konservatiiv olla on uhke ja hääl

Urmas Reinsalu
Riigikogu liige

Viimasel ajal on palju juttu olnud meie erakonna ja poliitika ideoloogilistest küsimustest. Minu hinnangul on Res Publica paremsentristlik rahvapartei, mille ideoloogiliseks teljeks on konservatism.

Milline on minu jaoks konservatiivne arusaam inimese, perekonna ja ühiskonna olemusest?

Poliitilises teoorias võib konservatismi mõista kui traditsioone austavat paremvoolu, mis on vastu revolutsioonilistele utopiatele ja ei soovi ühiskonnas esile kutsuda vastandumist.

Konservatiivne poliitiline idee ongi eelkõige ühiste väärtuste mõtestamine, mis ei soovigi inimest kitsasse ideoloogilisse mudelisse suruda. Konservatism ei ole abstraktne teooria, vaid omandab tähenduse läbi argielu küsimuste.

Kuidas võiks mõtestada konservatiivseid väärtusi tänases poliitikas?

Esiteks, üldnimilike püsiväärtuste alusel tegutsemine. Läbi aja on kujunenud välja inimühiskonna moraalsed ja hingelised vää-

tused, mille kaitsmine näeb konservatiivne poliitika oma ülesandena: patriotism, austus eakate vastu, loodus, kristlikud tööspidamis- ja usku objektiivsetesse väärtustesse, elukogemusse, ligimesearmastus, kodu hoidmine, austus tööinimese vastu. Konservatiivid soovivad kaitsta neid tööspidamisi kandvate institutsioonide (perekond, kool, rahvus ja paljud teised) autoriteeti.

Inimese vabadus koos vastutusega. Eesmärgiks on inimese personaalsete, poliitiliste ja muude valikute avardamine ning väärikuse tagamine, inimeste põhivabaduste kaitsmine ja võrdsete võimaluste tagamine ning vastastikune lugupidamistunne. Koos vabadusega peab kaasnema vastustunne.

Hoolimine abivajajatest. Ühiskond peab toetama abivajajaid eesmärgiga tagada nende sotsiaalne turvatunne. Toetus abivajajale peab tagama inimeste väärikuse nõnda, et pakub võimaluse inimestele tulevikus abivajaja staatuselt muutuda ise toime tulejaks.

Majanduses eraalgatuse ja eraomandi vabaduse kaitsmine. Eraomandi vabadus on üks inimvabaduse põhialustest ning alus heaolu suurendamiseks kogu ühiskonnas.

Suhtumine riiki.

Riik ei pea olema inimese elu korraldajaks valdkondades, kus inimesed saavad ise hakkama. Riigivõimu volitused peab olema

selgelt piiritletud. Kuid riik peab olema resoluutne võrdsete reeglite kehtestamisel ja seaduste elluviimisel. Riik peab olema ühiskonnas autoriteetne institutsioon. Riigi olulisimaks ülesandeks on inimestele turvatunde tagamine.

Konservatiivne maailmanägemus ei soovi vastandumist ühiskonnas. Konservatiivne partei on rahvapartei, kes soovib erineva tausta ja huvidega inimeste arusaamu esindada. Ühiskonnas on erinevad huvid ning poliitika on nendevahelise tasakaalu, mitte vastandumise leidmine.

Oluliseks lähtekohaks on suhtumine muutustesse ühiskonnas. Konservatiivne partei on rahvapartei, kes soovib erineva tausta ja huvidega inimeste arusaamu esindada. Ühiskonnas on erinevad huvid ning poliitika on nendevahelise tasakaalu, mitte vastandumise leidmine.

Oluliseks lähtekohaks on suhtumine muutustesse ühiskonnas. Olulised on läbikaalutud muudatused eelpool toodud väärtuste kaitseks ja arendamiseks ühiskonnas. Kuid ei saa toetada muutusi muutuste endi pärast või ideoloogilisi utopiasid, mis soovivad muuta inimese või ühiskonna olemust. Edmund Burke, konservatismi kui mõttesuuna looja, on öelnud: riik ilma muutumise soovita on riik ilma soovita säilida. Konservatiivid ei ela eilses päevas, kuid nad ei ela juba oma õhulossis tulevikus. Nad vaatavad tulevikku tänase päeva võimaluste juurest.

VABARIIK

Toimetaja: Urmo Kübar
Aadress: ÜVE Res Publica,
Narva mnt 7 (II), Tallinn 10151
E-post: vabariik@respublica.ee

Telefon: 6 109 244
Faks: 6 109 243
Layout: Rommi Linnik
50 78 372, linnik@hot.ee

Konservatiivid soovivad kaitsta perekonda, kooli, rahvuse ja mitmete teiste institutsioonide autoriteeti.

RAHANDUSMINISTER TAAVI VESKIMÄGI: EELARVE VÄÄRTUSTAB TÖÖ TEGEMIST

Valitsusel valmis "Töoinimese riigieelarve"

Urmo Kübar
urmo.kybar@respublica.ee

Nimetasid 2005. aasta riigieelarvet "Töoinimese eelarveks". Mis sa sellega mõtled?

Seda, et selle eelarve selgeks sõnumiks on: heaolu aluseks on töö. Me väärtustame töö tegemist, soodustame seda, et rohkem inimesi saaks tööle ja seeläbi tagaksid endale heaolu.

Valitsuse esimene prioriteet on sündivus. Eelmisel aastal oli meie eelarve pere-eelarve. Siis suunasime väga palju raha vanemapalgale ja peretoetustele. Kokku said pered juurde üle 700 miljoni krooni ja kui arvestame ka tulumaksuvaba miinimumi tõstmist, siis üle miljardi krooni. Nende otsuste tulemusel on näha juba täna sündimismajades.

Sel aastal alustame jõuliselt teise probleemi lahendamist, see on meie inimeste liiga väikesed sissetulekud. Läheme selle probleemi kallale kahest otsast. Esiteks vähendame tööjõumakse, tõeses tulumaksuvaba miinimumi 1700 kroonile ja alandades tulumaksu määra 24 protsendile. Teiseks suurendame neid meetmeid, mis aitavad praegu töötä inimesi tööturule tagasi.

Tulumaksumuudatuste läbi alaneb järgmisel aastal tööjõu maksukoormus suhtena sisemajanduse kogutoodangusse 5,7 protsenti. Mida see tähendab?

Lihtsas keeles seda, et keskmise palga inimesel jääb aastas kätte ligi 2400 krooni rohkem, mida ta saab kasutada seal, kust just tal enim vaja.

Samuti seda, et vähenevad tööandja kulud palga maksmisele ilma töötaja huve kahjustamata ja ta saab vaba raha suunata kas palkade tõusuks või investeringuteks, et tagada suurem tööviljakus ja kõrgemad palgad tulevikus.

Aga millised on need plaanitavad meetmed, mis toovad inimesi tööturule tagasi?

Kokku on sellisteks aktiivseteks tööturumeetmeteks eelarve eelnõus 220 miljonit krooni. See tähendab koolitust vähemalt 21 000 ja õppetendiumeid 14 000 töötule, aga ka tööpraktikaid, transportitoetusi koolitustel ja praktilise osalemiseks, individuaalseid tegevuskavasid, toetusi ettevõtluse alustamiseks, toetusi tööandjatele töötute rakendamiseks...

Me ei lähe suurendama abiraha töövõimelistele inimestele, see ei saa olla alternatiiviks töö tegemisele. Panustame sellesse, et inimesed oskaksid ja tahaksid tööd teha ning leiaksid endale sobiva töö. See, et töövõimeline inimene end ise ära elatab, on ka osa inimväärikusest.

Olulisemaks tagatiseks, mis annab inimesele valikuvõimalused ja heaolu, on haridus. Mida riigieelarve sees osas ette näeb?

Oleme võtnud suuna õpetada kutse- ja kõrgkoolides rohkem inimesi, keda tööturg ootab. Riigi tellimuses on suurenenud tehnikaalade osakaal, samuti tõstame rakenduskõrghariduse baasmaksust, et koolid oleksid rohkem huvitatud selle pakkumisest. Täiendavat raha suunatakse teadus- ja arendustegevusse.

Põhi- ja keskkoolide osas suunatakse tuleval aastal omavalitsuste eelarvetesse 24% rohkem vaba raha hariduskuludeks ja -investeringuteks, mille kasutamiseks on neil vabad käed ja vastutus. Seda just selles usus, et kohapeal teatakse paremini, kas eelkõige on vaja kulutada selleks,

KUIDAS EDASI

Eelarve edasine käik

- 7. septembril – eelarve koalitsiooni üldkogul
- 16. septembril – eelarve valitsuse istungil
- 22. septembril – eelarve antakse üle Riigikogule

et headele õpetajatele palka tõsta, osta uusi õpivahendeid, korrastada koolimaja või muud.

Tulumaksumuutused jätvad inimestele rohkem raha kätte. Kust läheb elu kallimaks?

Tahame maksustada enam tarbimist ning seda just nii, et soodustada rohelist eluviisi – siin on näiteks biodiisli aktsiisi 0-määr – ja maksustada kõrgemalt pahe- sid: tõusevad kange alkoholi, tubaka ja hasartmängude aktsiisid. Alkoholiaktsiis tõusis viimati 1998. Inimeste brutosissetulek on sestpeale kasvanud 77% – kui leiva hind on kallinenud 30%, siis viina oma 5%. Alkohol on täna Eestis ebaproportsionaalselt odav ning hinna tõus mõjutab eelkõige selle kättesaadavust noortele.

Oponendid väidavad, et tulumaksumuudatused teenivad vaid rikkamate huve, mõjutades aga vähe neid, kes enim abi vajaksid?

Tulumaksuvabamiinimumikasvust võidab suhteliselt enim just see, kes teenib vähem. Lisaks tõuseb toimetulekumäär, mis on seitse aastat püsinud 500 kroonil, uuest aastast 750 kroonile. Ärme unusta ka seda, et juba talvel otsustas valitsus tõsta vanaduspensioni poole võrra, keskmiselt 2000 kroonilt 2007. aastaks 3000 kroonile. Näen, et see on riigi poolt päris oluline tugi, mida seni on küllaltki vähe tähtsustatud.

Ministrina on see sulle esimene riigieelarve algusest lõpuni juhtida, kokku aga seitsmes, mille väljatöötamises osalenud oled. Kas on vahe eelarve koostamisel varem ja praeguse valitsuse ajal?

On ikka. Selle eelarve protsess on olnud ainulaadne, sest esimest korda Eesti Vabariigi ajaloo saime juba kevadel kokku tõsiseltvõetava eelarvestrateegia ja mitte ainult järgmiseks aastaks, vaid aastani 2008, mis võimaldab pikemalt ette vaadata, et soovid ja võimalused ühilduksid. See tagab ühelt poolt stabiilse maksumaksuskonna, mis oli üks meie valimis- lused, ja teisalt näitab ka selle valitsuse

EELARVE NUMBRID

Rohkem raha kätte:

- tulumaksuvaba miinimum tõuseb 1400 kroonilt 1700-le
- tulumaksu määra väheneb 26 protsendilt 24-le

Keskmi palka teenival inimesel jääb nõnda 2400 krooni rohkem raha kätte kui tänavu.

Rohkem inimesi saab tööd:

- 220 miljonit krooni selleks, et pakkuda töötutele koolitus- ja praktikavõimalusi, et nad oleksid töö leidmisel edukamad

Investeeringud teadusesse ja haridusse:

- 460 miljonit krooni õpetajate palgafondi ja haridusinvesteeringuteks
- 200 miljonit krooni teadus- ja arendustegevuseks

prioriteete pikemas kui ühe aasta perspektiivis. See oleks esimene erinevus.

Teiseks see, et eelarve on tegevuspõhine – me ei lähtunud mitte sellest, kui palju millekski varem on raha kulutatud, vaid sellest, mis eesmärgid meil on ja millised tegevused on vajalikud nende saavutamiseks.

Ma olen lähtunud sellest, et riik peab toimima ja kuna soove on rohkem kui võimalusi, tuleb teha valusaid valikuid. Seni on valitud halvim variant: et raha napib, võtame igalt poolt veidi vähemaks. Meil on väike riik ja kui raha kõige jaoks pole, tuleb mõned asjad ära lõpetada, aga neid asju, mis riik oma kohustuseks võtab avalike teenuseid pakkudes, tuleb teha võimalikult hästi ning selleks ka ressursse leida.

Veel üks asi, mille poolest tänavune eelarveprotsess silma paistab, on see, kui ladusalt kõik vähemalt pealtnäha on läinud. Kui kommentaatorid ootasid aasta aega, kuidas valitsusliit eelarveküsimustes lõhki läheb – nagu aasta tagasi ju ka lähedal oli – siis seni on kõik koalitsioonipartnerid tulemusega rahul.

Küsimus on ikkagi selles pikaajalises vaates, mis kevadel sai kokku lepitud. Ma arvan, et vastuolusid on rohkem tahtnud näha meedia, sest kui olen kõigi ministritega läbirääkimisi pidanud ja protsessi just selleks pikaks tõmmanud, et oleks aega rääkida ja ideid läbi käia, võin küll kinnitada, et need mõõduid väga rahulikult ja konstruktiivselt, kõik on mõistnud võimalusi. Aga lõplikult saab öelda midugi siis, kui eelarve on Riigikogus vastu võetud. Opositsioon on juba lubanud, et tänavu nii libedalt ei lähe, et minister juba südaööks koju saab.

Mille ümber seal su hinnangul tulised vaidlused tulevad?

Eks tõenäoliselt need, mis ikka - makse mitte alandada, rohkem raha toetustesse, veel suuremaid palgatõuse... Kindlasti minnakse populismi teele ja esitatakse ebareaalset soove, sest opositsiooni ju riigi võimalused ei kammitse. Minu seisukoht on, et me ei suuda olla sotsialistlikumad kui sotsialistid. Absoluutset õnne ei suuda Eesti õuele tuua ka see eelarve, küll aga peame sellega keskenduma olulisemate arengutaktistuste kõrvaldamisele.

LUGEJAKIRI

Lugejakirjad on oodatud aadressil vabariik@respublica.ee või "Vabariik", Res Publica, Narva mnt. 7, Tallinn 10117.

Kambakas Res Publicale

Lugedes viimaste kuude ajakirjandust tekib küsimus, kas on veel mõni ajakirjanik, kes pole RP kohta midagi negatiivset öelnud või mõni patt, mida pole RP-le veel hingele pandud? Eks RP poliitike tegevus ole selleks ka mingil määral põhjust andnud, kuid sellist kontrollimatut materdamist ei mäleta küll ühegi teise erakonna aadressil. Oma osa on sellest saanud ka Res Publica juhitud valitsus. Mul on lihtsal kahju pealt vaadata, kuidas kõik kambaga on ühe erakonna kallal ja enamik meie poliitikutest ja liikmetest vaatab asja pealt, vangutab pead, ütleb oi-kuidas materdavad, kuid samas ka ise midagi ette ei võta. Mitu artiklit on ilmunud meie poliitike ja liikmete sulest, mis natukenegi tasakaalustaksid tekkinud olukorda? Üksikud. Kas nukker vaikimine ja materdadaaskmine on praegu parim strateegia?

Mulle tundub, et oleme jälle selles seisus, kus kogu riik kirub ja mustab poliitikeid, aga ise selle olukorra parandamiseks ette võtta ei vaevuta. Tuleb tuttav ette? Sellest olukorrast sai meie erakond alguse. Siis võtsime end kokku ja tegime ära.

Praegu on aga nii, et kui ikka sobiv peksupoiss kätte saadakse, siis tambitakse maa sisse ja hüpatakse veel kambaga peale ka. Palju neid tegusaid eestlasi veel üldse on, kes ajakirjanduselt kõrvetada pole saanud? Arvan, et siin peitub ka põhjus, miks paljud tublid inimesed ärieliidid ja kultuurist keelduvad osalemast kohalikel valimistel või üldse avalikkuse ees sõna võtma. Neil on palju targemat teha kui leheveergudel käskihmlust pidada.

Igas erakonnas on musti lambaid, nii ka Res Publicas, kus mõned poliitikud ja ideoloogid vindi üle keerasid. Kas siis see tähendab, et ligi 6000 liiget peaksid kohe tundma end ühiselt süüdlastena, kui ajakirjandus hommikust õhtuni erakonnale kiiret lõppu ennustab? Arvan et kindlasti mitte. On eba-meeldiv igale liikmele, kui rahva toetus näitab sedvõrd suurt kukkumist, kuid vähemalt poole julgen ajakirjanduse suhtumise ja hoiaku põhjuseks panna. See ei ole eesti rahva hinnang, vaid ajakirjanduse poolt rahvale peegeldatud pildi tagasipeegeldus.

Aasta pärast on kohalikud valimised. Ärgake, mõtlevad inimesed! Ärge laske seekord käest võimalust oma koduümbruse ja elukeskonna parandamisel kaasa rääkida. Res Publicas on palju tegusaid inimesi, kes end veel poliitikas näidanud pole. Aastake on aega järelemõtlemiseks, see peaks olema piisav, et välja selgitada, kes linnas või vallas on õige mees, kes vana pätt ise ja oma kandideerimisega rahvale uut lootust tuua.

Lõpetuseks. On üks lause, mida aeg-ajalt armastatakse lausuda: "Teatud minu surmast on liialdatud." See ütlus sobib Res Publica kohta praegu suurepäraselt. Lipp kõrgele!

Andres Kask

Suvepäevad SERIAALIS

Tunamulluse päikeseolümpia ning mulluse "Tsir-kuste tsirkuse" järel toimusid tänavused Res Publica suvepäevad juuli lõpus Peipsi ääres Remnikul "Eluna seriaalis". Rohkem kui viissada osatäitjat löid nende päevade jooksul kaasa spordivõistlustel, annete edendamise õpitubades, loengutel, pidudel ja öölaulupeol,

kes tegelasena mõnest juba tuttavast seriaalist, kes oma elu seriaali kangelasena. Enneolematult dramaatiline oli ka piirkondade viievõistluse lõpplahendus, kus esikohta jäid jagama lausa kolm võistkonda: Juventus, kahe eelmise aasta võitja Harjumaa ning Tallinn.

FOTOD: Allar Tankler, Urmo Kübar, Raul Liive

Seriaal "Hõoguv leegitsus" – Dišento (Urmo Kübar) leiab utinunud kallima Valondra (Aive Kalev) ja peab teda surmuks. Vallandub meeletu sündmusteahel.

Tallinna piirkonna seriaalis on pastoril (Sven Sester) luhtunud järjekordne katse Mariat (Merte Tambur) paari panna, sest kohapeal ei viibi ühtegi meest, kes poleks pruudiga veresugulane.

Jorge Hinohosa tantsitas latino-õpitoas kirglike rütmide saatel higneks mitte ainult enda, vaid veel saalitäie suvepäevalisi.

Päikseline "Paradise Beach" muutus kuumaks võistlusareeniks, kui starti asusid mehekandjad – viievõistluse teisel alal pidi piirkonna naised läbi vee ja liiva kandma finišisse ühe omakandi mehe.

Suvepäevad lõpetas Res Publica DJ-de paraad, kus rahvast hullutas teiste seas Marko Pomerants.

Kõige stiilipuhtamalt oli suvepäevadel esindatud "Rannavalveks" kehastunud Juventus, kelle poole võis alati pöörduda, kui oli vaja määrada päevituskreemi, jalutada liival või lihtsalt olla kaunite ja toredate seltskonnas

Ei, see pole hommi-kuvõimlemine, vaid muusika-õpitoaliste esimesed sammud dirigenditeel koorijuht Veronika Portsmuthi juhendamisel.

LEMMIKUKS ÖÖLAULUPIDU

Traditsioonilises lahkumispäeva hommikul täidetavas tagasisideankeedis hinnati suvepäevadest kõrgeimalt öölaulupidu, avamist ja annete edendamise õpitubasid, enim kriitikat pälvisid majutustingimused.

Nii öölaulupidu, annete edendamise õpitubasid kui ka reedeõhtust avamist ja sellele järgnenud pidu hindasid vastanutest rohkem kui 90% heaks või väga heaks, keskmiseks antud hindeks kujunes nii öölaulupeol kui õpitubadel viiepallisüsteemis koguni 4,8.

Samuti hinnati kõrgelt laupäevaõhtust Res Publica DJ-de paraadi (85% hindega "hea" või "väga hea"), lastega tegelemist (80%), öökino (77%), toitlustamist ja spordivõistlusi (76%). Rahule jäädid ka Remniku laagri asukohta ning osavõtutasu suurusega.

Suhteliselt vähem kiideti vaid loenguid, hommikuvõimlemist ja reedel napi osavõtuga jäanud heakorraldajaid, ehkki ka nende puhul oli neid, kes hindasid toimunut vähemalt "heaks" rohkem kui kaks kolmandikku vastanutest.

Enim kriitiseeriti majutustingimusi, mis olid tõesti varasematest kesisemad (selle võrra oli varasemaast odavam ka osalustasu), samuti toodi negatiivseta välja, et alati ei peetud ajakavast kinni, et osad hilisemad sööjad jäid mõnedest toitudest ilma, kritiseeriti esinejaid ja seda, et muusika kostis ka tundes ja telkidesse. Ette heideti ka osade suvepäevaliste ebameeldivat käitumist ning sääskede rohkest.